HASEN BİN AHMED ES-SEMERKANDÎ

Büyük hadîs âlimi. İsmi, Hasen bin Ahmed bin Muhammed bin Kâsım bin Ca'fer'dir. Künyesi, Ebû Muhammed olup, 409 (m. 1018) senesinde Semerkand'da doğdu, İlim öğrenmek için Buhârâ, Belh ve Nişâbûr şehirlerini dolaştı. Çok âlimden ilim aldı. Sonra Nişâbûr'a yerleşti. 491 (m. 1098) senesi Zilka'de ayında orada vefât etti.

Zamanının en büyük hadîs âlimiydi. Hâfız Ca'fer İbni Muhammed el-Mustagfirî ile sohbet edip çok ilim aldı. Ondan dinlediklerini eserinde bildirdi. Ayrıca Abdüssamed el-Âsımî'den ve Hamza bin Muhammed el-Ca'feri'den, Nişâbûr'da Ebû Hafs bin Mesrûr'dan, Ebû Saîd el-Gencervedî'den ilim alıp hadîs-i şerîf dinledi. Buhârâ ve Belh şehirlerine de giderek, orada bulunan âlimlerden hadîs-i şerîf dinleyip rivâyet etti. Birçok eser hazırladı.

Kendisinden de; İsmâil bin Muhammed et-Temîmî, Vecih-üş-Şehâmî, Hibbetürrahmân bin Kuşeyrî, Muhammed bin Câmi', Hayyât-us-Sûf, Cüneyd-i Kâini ve daha birçok âlim ilim aldılar ve hadîs-i şerîf rivâyet ettiler. Kendisinin hocalarının en büyüğü Mensûr-i Kâgızi de, ondan hadîs-i şerîf dinleyenlerdendir.

Ebû Sa'd-i Sem'ânî diyor ki, "Hâfız İsmâil'den işittim. Dedi ki: "Hasen-i Semerkandî, zamanındakilerin İmâmı (en büyük âlimi), hafız (yüzbinden çok hadîs-i şerîf ezberleyen), bir zât idi. Dinleyerek aldığı hadîs-i şerîfleri, toplayarak tasnif etti, kitap hâline getirdi"

Ömer bin Muhammed en-Nesefî, "Kitâb-ül-Kand" adındaki eserinde diyor ki; "Büyük âlim ve hafız olan Ebû Muhammed-i Semerkandî, Sünnet-i seniyyenin direği olan, onu ayakta tutan bir zât olup, Nişâbûr'a yerleşti. Yaşadığı devirde, onun sahip olduğu çeşitli ilimlerde, doğuda ve batıda onun gibi bir âlim yetişmedi. "Kitâbü Bahr-il-esâmîd fî sıhâh-ı mesânîd" adında çok kıymetli bir eseri vardır. Onda yüzbinden çok hadîs-i şerîf vardır. Şayet bu eserini konularına göre tertîb ederek düzenleseydi, İslâm âleminde onun bir benzeri bulunmazdı. Onun hepsi 800 cüz'den (küçük cildlerden) ibâretti."

Hâfız Zehebî diyor ki “İslâm âleminde onun eserinin bir benzeri yazılmadı.”

Abdülgâfir el-Fârisî, diyor ki, “O, hadîs-i şerîf ezberlemekte benzeri bulunmayan bir hadîs âlimi idi. Nişâbûr’a yerleşti. O, Müstagfiri’den daha çok hadîs-i şerîf ezberlemiştir.”

> Onun bildirdiği bir hadîs-i şerîfte Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) buyurdu ki: “Ben, ilim şehriyim. Ali de onun kapısıdır. Onun kapısını isteyen, Ali’ye gelsin!”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu’cem-ül-müellifîn cild-3 sh. 203

2) Tezkiret-ül-huffâz cild-4, sh. 1230

3) El-A’lâm cild-2, sh. 180